

درس‌های اقتصاد ترکیه

در دو دهه اخیر اقتصاد ترکیه شاهد تحولات شگرفی بوده است؛ از دگرگونی‌های ساختاری در ابتدای قرن اخیر تا رشد سریع اقتصادی متأثر از سرمایه‌گذاری خارجی؛ و در نهایت بحران اقتصادی متأثر از بدهی‌های خارجی. در بیانی ساده و کوتاه می‌توان گفت، ریشه اصلی بحران اقتصادی این روزهای ترکیه، کاهش سرمایه‌گذاری و درون‌زا نبودن عوامل تولید است. به‌هرحال روند فراز و فرود اقتصادی در ترکیه می‌تواند شامل درس‌ها و تجربیاتی گران‌بها برای ایران در مسیر پیشرفت باشد.

نکات تحلیلی: اصلاح ساختارهای اقتصادی در ترکیه در بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵ مرهون دو نکته اساسی است: اول، اتفاق نظر جریان‌های سیاسی بر ریشه اصلی بحران اقتصادی و ارجحیت یافتن منافع ملی بر منافع حزبی برای عدم سنگ‌اندازی رقبایی که در قدرت نیستند و همراه کردن افکار عمومی. دوم، تثبیت و کنترل شاخص‌های اقتصادی که از جمله الزامات و زمینه‌های اساسی شروع اصلاح نظام‌های اقتصادی است. اصلاحات اقتصادی در ابتدای حاکمیت حزب عدالت و توسعه نشان داد که هرگونه تحول بنیادین در اقتصاد می‌بایست در یک دوره کوتاه چندساله انجام گیرد. از جمله اقدامات مثبت دولت اردوغان در ترکیه، اجرای مؤثر و یکپارچه اصلاحات ساختاری اقتصادی بود. در مقایسه با ترکیه، طی دو دهه اخیر، ایران به دنبال اصلاحات اقتصادی وارد شوک‌های گوناگون می‌شود. تجربه نشان می‌دهد اگر هر دو سه سال اقتصاد را به بهانه اصلاح ساختارها وارد شوک کنیم، نتیجه مثبت نخواهد داد و چه‌بسا یکی از عواملی که باعث به نتیجه نرسیدن طرح‌های اصلاح اقتصادی می‌شود، همین عدم هم‌زمانی آن‌ها باشد. رهبر انقلاب در ۶ شهریورماه امسال فرمودند: «در حل مشکلات اقتصادی دنبال راه‌حل‌های موقتی و مسکن و مانند این‌ها نباید رفت، چون این‌ها گاهی اوقات مشکل را افزایش می‌دهد؛ این مسکن‌ها و علاج‌های موقت، گاهی مشکل را اضافه می‌کند؛ باید برای رفع این چالش‌ها به راه‌حل‌های اساسی پرداخت». دیگر تجربه‌ای که از اقتصاد ترکیه می‌توان گرفت، این است که یک اقتصاد هر اندازه هم رشد کرده باشد ولی چنانچه این رشد متأثر از مؤلفه‌های برون‌زا باشد، نمی‌تواند آینده یک اقتصاد را بیمه کند. رشد اقتصادی پایدار باید متأثر از عوامل تولیدی درون‌زا و متکثر باشد؛ تک صنعتی بودن در یک اقتصاد یا وابستگی فزاینده به یک صنعت (توریسم و سرمایه‌گذاری خارجی در ترکیه؛ نفت در ایران)، باعث بروز چالش در آینده می‌شود.

(نویسنده: علی محمدی)

قدرت نظامی به توان «صفر»

«ایهود اولمرت» از سیاستمداران باسابقه رژیم صهیونیستی در گفتگو با شبکه ۱۲ تلویزیون رژیم صهیونیستی در اظهاراتی صریح گفته است: «اسرائیل گزینه نظامی برای عملیات فراگیر علیه تأسیسات هسته‌ای ایران را در اختیار ندارد و سخن گفتن در این باره، یاوه‌گویی بی‌نتیجه و نشانه ضعف است». نخست‌وزیر اسبق رژیم صهیونیستی در این گفتگو همچنین تأکید کرده است: «توافقنامه هسته‌ای قبلی بهتر از اوضاع پیش از آن بود و خروج آمریکا از این توافقنامه، اقدام خطرناکی است که برای امنیت اسرائیل به شدت زیان‌آور بود و تا حد زیادی به دست بنیامین نتانیاهاو رخ داد». «چاک فرایلیچ» مشاور سابق امنیت ملی رژیم صهیونیستی نیز در برنامه صوتی روزنامه هآرتس در پاسخ به این سؤال که «آیا به نظر شما واقعاً احتمال دارد اسرائیل به سایت‌های هسته‌ای ایران حمله کند؟»، تأکید کرد: «با تمام احترامی که برای توانمندی‌های قابل توجه اسرائیل قائل هستیم؛ اما در نهایت ما یک قدرت کوچک منطقه‌ای هستیم. اگر اسرائیل مجبور به اقدام (حمله نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران) شود، فکر نمی‌کنم که این اقدام کار آسانی باشد و پیامدهای جدی دارد که هم از نظر پاسخ نظامی ایرانی‌ها و هم حزب‌الله، مهم خواهد بود». علاوه بر این، در روزهای گذشته «رلیک شفیر» ژنرال بازنشسته نیروی هوایی رژیم صهیونیستی که خلبان حمله به تأسیسات هسته‌ای عراق در سال ۱۹۸۱ بود، گفته است: «ایران ده‌ها تأسیسات هسته‌ای دارد، برخی از آن‌ها در اعماق زمین هستند و نفوذ سریع و نابود کردن آن‌ها برای بمب‌های اسرائیل سخت است». همچنین «تل انبار»، کارشناس هوانوردی و رئیس سابق «مؤسسه مطالعات راهبردی هوایی و فضایی فیشر» با انتشار یادداشتی در نیویورک تایمز نوشته است: «این امکان وجود دارد که وقتی هواپیماهای اسرائیلی بعد از هدف قرار دادن تأسیسات هسته‌ای می‌خواهند در اسرائیل فرود بیایند، متوجه شوند که موشک‌های ایرانی پروازشان را منهدم کرده‌اند».

گزاره تحلیلی: «حمله نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران»، عبارتی است که در ماه‌های اخیر و به موازات مذاکرات وین، بیشتر از هر زمان دیگری از زبان مقامات ارشد رژیم صهیونیستی شنیده می‌شود. این در حالی است که هم‌زمان بسیاری از مقامات سابق و کنونی رژیم صهیونیستی نیز در گفتگوهای مختلف، تل‌آویو را از هرگونه ماجراجویی علیه ایران برحذر داشته و آن را اقدامی خطرناک و جنون‌آمیز می‌دانند. برخلاف حملات رژیم صهیونیستی به برنامه‌های هسته‌ای عراق و سوریه که هیچ واکنشی در پی نداشت، جمهوری اسلامی ایران قطعاً به هر تحرکی علیه منافع ملی خود پاسخ می‌دهد که با توجه به قابلیت‌های نظامی که ایران از آن برخوردار است، پذیرش آن برای طرف متخاصم غیرقابل تحمل خواهد بود؛ واقعیتی که بسیاری از مقامات سابق و کنونی رژیم صهیونیستی به‌خوبی آن را دریافته‌اند. (حمید خوش‌آیند)

ابوالفتح: گذر زمان در وین به ضرر طرف‌های غربی است

«امیرعلی ابوالفتح» کارشناس مسائل بین‌الملل با اعلام این‌که چیزی به اسم ضرب‌الاجل در مذاکرات اساساً وجود ندارد، در تحلیل راهبرد جدید کشورهای غربی در مذاکرات وین مبنی بر تعیین ضرب‌الاجل برای پایان مذاکرات احیای برجام گفت: «نزدیک به سه سال پیش زمانی که دولت وقت آمریکا به ریاست ترامپ از برجام خارج شد، گذر زمان به موجب اعمال سیاست فشار حداکثری علیه ایران به ضرر کشورمان بود؛ به‌ویژه اینکه فعالیت‌های هسته‌ای ایران حتی تا یک سال پس از خروج آمریکا از برجام نیز بر طبق تعهدات برجامی ادامه پیدا کرد». این کارشناس مسائل بین‌الملل ادامه داد: «فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از وقفه‌ای یک‌ساله، آغاز و به مرور زمان بر سرعت آن افزوده شد و در ماه‌های اخیر نیز شاهد مضاعف شدن بیش از پیش این فعالیت‌ها بوده‌ایم. همین مسئله موجب شده تا دیگر گذشت زمان صرفاً به ضرر ایران نباشد بلکه طرف مقابل نیز از گذشت زمان متضرر شود. بر همین اساس است که طرف مقابل با تغییر تکنیک مذاکراتی سعی در تحت فشار قرار دادن ایران دارد و دائم تهدید می‌کند که ضرب‌الاجلی برای مذاکرات وجود دارد و اگر زمان بگذرد برجام از خاصیت خود می‌افتد».

مدفون گاه شیطان!

«آمریکا قدرتمندترین کشور روی کره زمین است، دیگران حتی به ما نزدیک هم نیستند. هزینه‌ای که ما برای نیروی نظامی خود می‌کنیم از جمع بودجه نظامی هشت کشور بعد از ما بیشتر است. نیروهای نظامی ما بهترین جنگجویان در طول تاریخ جهان هستند»؛ این بخشی از سخنان اوباما دقیقاً ۱۸ ساعت قبل از خار شدن سربازان آمریکایی در جزیره فارسی است؛ نام این جزیره برای هر کسی ناشناخته باشد، برای آمریکایی‌ها آشناست. هم‌زمانی خارج شدن قلب نیروگاه اراک در دی‌ماه ۹۴ که نشانه متوقف و معکوس کردن برنامه هسته‌ای ایران بود، با شهادت دانشمند هسته‌ای کشورمان شهید احمدی روشن، پیام کارآمدی راهبرد آمریکایی (تهدید، تحریم، تحقیر) را به جهان منتقل می‌کرد و در همین جهت، واشنگتن در حال ادراک سازی و انتقال این پیام بود که امکان رسیدن به پیشرفت منهای ارتباط با واشنگتن امری محال است و هر کشور مبارزی درنهایت باید مثل ایران تن به پذیرش خواسته‌های واشنگتن بدهد. ضمن اینکه خنده‌ها و قدم زدن‌های برخی دیپلمات‌ها در خلال مذاکرات هسته‌ای باعث شده بود تا ایران در افکار عمومی منطقه، متهم به سازش کاری با آمریکا بشود. در چنین شرایطی سپاه به‌عنوان اصلی‌ترین نماد انقلابی گری و مدافع ملت، با دستگیری نظامیان متجاوز آمریکایی، آن‌هم اندکی بعد از سخنرانی سالیانه اوباما که در حال رجزخوانی بود، ورق را کاملاً برگرداند و ضمن تحقیر دشمن، راهبرد و هیمنه واشنگتن را در جزیره فارسی مدفون ساخت.

رکوردداران انتصابات غیر تخصصی در نفت طلبکار شدند

از دو روز پیش و با اعلام خبر غیررسمی انتصاب عبدالعلی علی‌عسگری به مدیریت هلدینگ پتروشیمی خلیج فارس، جریان حامی دولت سابق سعی داشته تا به استناد این انتصاب نادرست، مدیریت کلان در صنعت نفت را غیرتخصصی جلوه دهد. نگاهی به گذشته به‌خوبی نشان می‌دهد که کسی جز بیژن زنگنه را نباید رکورددار انتصابات غیر تخصصی و خارج از حوزه نفت و انرژی دانست. در دوران وزارت زنگنه بر حوزه نفت و گاز، معاون پژوهش و فناوری از راه آهن و معاون برنامه‌ریزی از وزارت نیرو به صنعت نفت آمدند. مدیرعامل شرکت ملی نفت از گمرک و مدیران عامل دو شرکت پخش و پالایش و نیکو از شاگردان دانشگاهی زنگنه بودند. علاوه بر این، دو مشاور ارشد وزیر سابق که دارای اختیارات گسترده مدیریتی در وزارت نفت بودند، از حوزه‌های شیلات و معدن وارد حوزه انرژی شدند. همچنین جعفر ربیعی، مدیرعامل قبلی هلدینگ خلیج فارس نیز از مترو به نفت کوچ کرده و از نیروهای نزدیک به محسن هاشمی رفسنجانی بود. برخلاف غوغای رسانه‌ای حامیان دولت قبل، بیژن زنگنه را باید رکورددار انتصابات غیر تخصصی در وزارت نفت دانست. زیر سؤال بردن یکی از تخصصی‌ترین ستادهای وزارت نفت در دوره‌های مختلف، صرفاً به استناد یک انتصاب نادرست، بیش از آن‌که نقدی تخصصی و فنی تلقی شود، تلاشی برای تسویه حساب‌های سیاسی است.

◀ الحسن: هر جا حاج قاسم بود مطمئن بودیم پیروزیم/ فرمانده تیپ الباقر وابسته به مقاومت مردمی از مقبولیت بالای حاج قاسم در جبهه‌های جنگ با نیروهای تکفیری تروریستی گفته و در خصوص این شهید والامقام اضافه می‌کند: «وقتی مسئول عملیات و فرمانده ما به ما اطلاع می‌داد حاج قاسم هم حضور دارد، به محض شنیدن مسئله حضور حاج قاسم در اتاق عملیات روحیه ما از صفر به هزار می‌رسید. روابطی که ما به‌عنوان نیروهای هم‌طراز و نیروهای عشایر سوریه به‌طور اعم و در حلب به‌طور اخص با حاج قاسم سلیمانی داشتیم، روابطی عالی بود، روابط منحصر به فردی میان ما و شهید حاج قاسم سلیمانی شکل گرفته بود».

◀ مصرف ۲ درصد از مشترکین؛ عامل قطعی برق در تابستان!/ معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر گفت: «اگر ۲ درصد مشترکان مصرف برق خود را به نصف کاهش دهند، بخش مهمی از محدودیت‌های برقی در تابستان از بین می‌رود. از بین ۳۰ میلیون مشترک خانگی، تنها ۶۰۰ هزار مشترک بیش از ۳ هزار مگاوات از مصرف برق کشور را به خود اختصاص داده‌اند». یکی از راهکارهای دولت برای سرخط کردن پرمصرف‌ها، اعمال هزینه‌های سنگین برای این عده است؛ وقتی آحاد جامعه مصرف هم‌سطح دارند، لزومی ندارد عده‌ای برای گذران زندگی‌های لاکچری و خارج از عرف، از یارانه انرژی مضاعف نسبت به سایرین برخوردار باشند.

◀ آغاز رزمایش الی بیت‌المقدس ۱۲ در شرق کشور/ جانشین فرمانده سپاه سیستان و بلوچستان اعلام کرد: «رزمایش الی بیت‌المقدس ۱۲ با رمز یا رسول‌الله(ص) در ۱۷ شهرستان این استان آغاز شد. اجرای عملیات دفاع از کوی و برزن با به‌کارگیری گردان‌های بیت‌المقدس و پایگاه‌های مقاومت بسیج، کنترل معابر و ایجاد توره‌های ایست و بازرسی در نقاط تعیین‌شده، برقراری گشت‌های محله محور، خودرویی، پشتیبانی و اطلاعات از جمله برنامه‌های اجرایی در این رزمایش است».

◀ تحول در مهم‌ترین شورای فرهنگی کشور کلید خورد/ سند تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی که در حکم رهبر انقلاب برای دوره جدید شورا مورد تأکید قرار گرفته بود، در جلسه دیروز شورا به ریاست رئیس‌جمهور به تصویب اعضا رسید. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی اعلام کرد، سند تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی در روزهای آینده جهت تأیید نهایی، تقدیم رهبر انقلاب می‌شود.

◀ سومین کشور تولیدکننده کیت تشخیص سریع آمیکرون!/ مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان سلامت الکترونیک برکت خبر داد، کیت تشخیص درست‌شده در این مجموعه، دارای ۹۲ درصد دقت و ۹۸ درصد حساسیت است. شناسایی گونه جدید ویروس کرونا در مدت ۱۵ دقیقه به کمک این کیت‌ها امکان‌پذیر است. ظرفیت تولید روزانه این کیت حدود ۲۰۰ هزار عدد است. هم‌اکنون این کیت‌ها وارد بازار شده و در حال استفاده است.

▼ خبر ویژه

امیر عبداللہیان: دوستان منطقه‌ای را در جریان مذاکرات وین قرار می‌دهیم

وزیر امور خارجه در پایان دیدار با مقامات قطری در دوحه گفت: «با امیر و وزیر امور خارجه قطر درباره مناسبات دوجانبه و موضوعات مختلف گفت‌وگو کردیم. توافق شد در روزهای آینده وزرای جمهوری اسلامی ایران بر مبنای دعوت به‌عمل آمده به دوحه سفر کنند. راه‌حل برخی بحران‌ها در منطقه صرفاً تمرکز بر راه‌حل سیاسی است و ما نباید از مسیر زور و نظامی‌گری و هژمونیک مشکلات را حل کنیم. دوستانمان در منطقه را حتماً در جریان مذاکرات وین قرار می‌دهیم، آن‌ها به‌عنوان همسایه ما از این حق برخوردارند. جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک کشور بزرگ در منطقه همواره نقش اساسی، محوری و سازنده دارد و ما طرف خوب تحولات در منطقه بودیم».